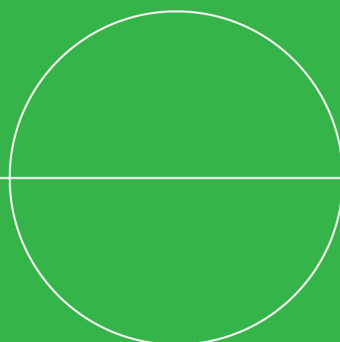

**BEZPIECZEŃSTWO NA
EUROPEJSKICH STADIONACH PIŁKARSKICH
W SEZONIE 2014/15**

Przegląd incydentów

**Fundacja Centrum Badań nad Futbolem
Warszawa, 9 lipca 2015 r.**

www.cbnf.pl

Warszawa, 9 lipca 2015 r.

Szanowni Państwo!

Fundacja Centrum Badań nad Futbolem ma przyjemność zaprezentować podsumowanie najpoważniejszych incydentów, które w sezonie 2014/15 zagrażały bezpieczeństwu meczów piłki nożnej rozgrywanych na europejskich stadionach.

Tematyka bezpieczeństwa futbolu nieustannie znajduje się w centrum zainteresowania opinii publicznej. Powodów ku temu jest z pewnością kilka. Pierwszym z nich jest niewątpliwie globalna popularność piłki nożnej jako dyscypliny sportowej, która sprawia, że zainteresowanie mediów towarzyszy również wszystkim wydarzeniom, które mają miejsce poza granicą stadionowej murawy. Drugim jest oczywista spektakularność wszelkich incydentów stanowiących zagrożenie dla bezpieczeństwa meczów piłki nożnej. Płonące race, kibice przeciwnych drużyn wymieszani w bojowym szale, szarżująca policja konna – oko kamery lubi takie obrazki, przekładające się na większą sprzedaż gazety, oglądalność serwisów telewizyjnych oraz klikalność na portalach internetowych i w mediach społecznościowych. Trzecim wreszcie powodem jest fakt, że każdorazowa eksplozja przemocy na piłkarskich trybunach staje się w Europie przyczynkiem do dyskusji o moralnej i kulturowej kondycji współczesnego społeczeństwa, a także skuteczności struktur państwowych, ze szczególnym uwzględnieniem organów porządku publicznego.

Mimo iż zagadnienia związane zarówno z wąsko rozumianym bezpieczeństwem na stadionach piłkarskich, a także szeroko ujmowanymi aspektami politycznymi i społeczno-kulturowymi, które warunkują kształt współczesnego futbolu, należą do bardzo złożonych, ze względu na wspomnianą już popularność piłki nożnej bywają często komentowane także przez kreatorów opinii publicznej, którym brak jest fachowej wiedzy w tym zakresie. Klasycznym przykładem jest tutaj solidne przeświadczenie wielu „ekspertów”, że stadionowe zadymy są charakterystyczne dla Środkowo-Wschodniej i Południowej Europy, podczas gdy na Zachodzie (utożsamianym ze wszystkimi bogatymi i rozwiniętymi państwami europejskimi) z problemem tym sobie poradzono. Szczególnie często taka postawa towarzyszy dyskusjom wzniesionym przez każdą racę lub każdy kontrowersyjny transparent pojawiający się na polskich stadionach. Radykalne tezy niektórych publicystów i polityków o stanie bezpieczeństwa polskiego futbolu, odnoszone do wyidealizowanego i nieprawdziwego obrazu sytuacji na europejskich stadionach, pogłębiają nie mający nic wspólnego z rzeczywistością stereotyp polskich aren piłkarskich jako miejsc szczególnie niebezpiecznych.

Dlatego właśnie powstało niniejsze opracowanie, którego celem jest przedstawienie subiektywnego wyboru najpoważniejszych incydentów, jakie podczas sezonu 2014/15 miały miejsce na stadionach w Europie. Warto w tym miejscu wskazać kilka założeń wstępnych, które towarzyszyły powstawaniu tego materiału.

Po pierwsze, ogranicza się on do rozgrywek klubowych, wychodząc z założenia, iż to właśnie one generują zdecydowaną większość postaw agresywnych i aprobujących przemoc wśród

kibiców piłkarskich. Oczywiście nie oznacza to, że podczas meczów międzynarodowych nie dochodzi do sytuacji zagrażających bezpieczeństwu – najlepszym tego przykładem są chociażby akty przemocy podczas trwających właśnie eliminacji do UEFA EURO 2016, które miały miejsce między innymi podczas meczów Bułgaria-Chorwacja, Rumunia-Węgry, Serbia-Albania czy Czarnogóra-Rosja.

Po drugie, niniejsze opracowanie swym zasięgiem obejmuje wyłącznie mecze rozgrywane w najwyższych ligowych klasach rozgrywkowych w państwach należących do europejskiej rodziny piłkarskiej, centralnych szczeblach krajowych pucharów oraz rozgrywkach pucharów europejskich organizowanych przez UEFA.

Po trzecie, dokument ten nie rości sobie pretensji do pełnienia funkcji wyczerpującej analizy zjawiska chuligaństwa stadionowego w Europie – na ten temat istnieje odrębna i bardzo bogata literatura naukowa tak krajowa, jak i zagraniczna. Jest to subiektywny, w ocenie niżej podpisanego autora opracowania, wybór najważniejszych incydentów na europejskich stadionach, którego lektura pozwoli poszerzyć wiedzę i uporządkować dyskusję w tym obszarze.

Generalna konkluzja niniejszego opracowania jest jednocześnie zarówno pesymistyczna, jak i optymistyczna. Pesymistyczna, gdyż pokazuje ogrom agresji i przemocy, jaki wiąże towarzyszy meczom piłkarskim w Europie. Optymistyczna, gdyż w porównaniu z bogatszymi i mocniejszymi „piłkarsko” krajami europejskimi pokazuje wysoki poziom bezpieczeństwa meczów w polskiej Ekstraklasie.

Zapraszam do lektury oraz dyskusji na temat niniejszego materiału, szczególnie na Twitterze, gdzie funkcjonuje zarówno oficjalny profil Fundacji Centrum Badań nad Futbolem (@FundacjaCBNF) jak i konto autora opracowania (@seweryndmowski). Jednocześnie proponuję porządkujący ewentualną dyskusję hashtag **#NaZachodzieSobiePoradzili** – przeciwnicy tezy i konkluzji zawartych w niniejszym materiale będą go traktować serio, a zwolennicy z lekkim przymrużeniem oka.

Życzę Państwu miłej lektury!

Dr Seweryn Dmowski

Prezes Zarządu Fundacji
Centrum Badań nad Futbolem

Kontakt do autora:

seweryn.dmowski@cbnf.pl
twitter.com/seweryndmowski

LIGA MISTRZÓW UEFA

Jeszcze przed meczem rundy grupowej pomiędzy **AS Roma** i **CSKA Moskwa** (17 września 2014) doszło do kilku bijatyk z udziałem kibiców obu drużyn – interweniowała policja, kilka osób zostało rannych, w tym przynajmniej jedna w wyniku ataku nożem. Podczas drugiej połowy doszło do przerwy w grze, kiedy kibice obu drużyn obrzucali swoje sektory racami. Niedługo potem kibice gości zaatakowali służby ochrony oraz starli się z siłami policji, które wkroczyły na trybuny.

Bardzo gorąca atmosfera towarzyszyła grupowemu starciu **Borussii Dortmund** oraz **Galatasaray Sztambuł** (4 listopada 2014) – do starć pomiędzy grupami kibiców obu drużyn dochodziło już przed meczem na ulicach miasta, jednak punktem kulminacyjnym były incydenty w sektorze gości podczas meczu. Po odpaleniu dużej ilości środków pirotechnicznych fani z Turcji rzucali nimi w sektory gospodarzy oraz na murawę, czym doprowadzili do przerwania spotkania. Pod koniec meczu grupy kibiców z obu stron bezskutecznie usiłowały doprowadzić do bezpośredniego starcia na sektorach buforowych.

Przed pierwszym gwizdkiem innego grupowego pojedynku pomiędzy **NK Maribor** oraz **Chelsea Londyn** (5 listopada 2014) doszło pod stadionem do bijatyki pomiędzy kibicami obu drużyn oraz interweniującą policją.

Pojedyncze incydenty miały miejsce przed spotkaniem **Realu Madryt** i **Schalke Gelsenkirchen** (10 marca 2015) w 1/8 finału rozgrywek – policja interweniowała wobec agresywnych zachowań pijanych kibiców z Niemiec, z których część została aresztowana. Jeden funkcjonariusz został ranny w wyniku zajść. Do starć z madrycką policją doprowadzili również kibice z Włoch przed meczem półfinałowym **Real Madryt-Juventus** (13 maja 2015) – na ulicach Madrytu na kilka godzin przed pierwszym gwizdkiem w okolicach stadionu Santiago Bernabeu dochodziło do awantur i bijatyk, interweniujące oddziały policji zmuszone były użyć siły.

LIGA EUROPY UEFA

Po rozpoczęciu spotkania grupowego **Feyenoord Rotterdam-Standard Liege** (2 października 2014) kibice gości wyłamali bariery oddzielające ich sektor od strefy buforowej oraz usiłowali zaatakować kibiców gospodarzy. Usiłowali zapobiec temu ochroniarze, którzy starli się z napierającymi fanami gości. Szybka i zdecydowana interwencja policji zapobiegła bezpośredniej konfrontacji pomiędzy kibicami obu drużyn.

Wzajemne ataki kibiców **Slovana Bratysława** i **Sparty Praga** podczas grupowego meczu pomiędzy tymi zespołami (23 października 2014) przerodziły się w zamieszki, w wyniku których mecz został przerwany. Kibice walczyli ze sobą w kilku sektorach stadionu, interweniowała policja. Przed rewanżowym meczem między tymi drużynami (6 listopada 2014) czeska policja nie dopuściła do ponownego starcia, aresztując pod stadionem około 70 kibiców gości.

Do bardzo brutalnych starć doszło w Kijowie przed meczem **Dnipro Dniepropietrowsk-AS Saint Etienne** (11 grudnia 2014), w których wzięło udział około 160 kibiców obu drużyn. Kilkunastu kibiców francuskich odniosło rany, z których część została zadana nożami oraz pociskami z broni pneumatycznej.

Pierwsze starcia holenderskich kibiców z włoską policją przed meczem **AS Roma-Feyenoord Rotterdam** (19 lutego 2015) miały miejsce już w noc poprzedzającą spotkanie. Ponad dwudziestu kibiców gości zostało aresztowanych, a spora część z nich w trybie przyspieszonym została skazana na kilkumiesięczne wyroki więzienia. W dniu meczu po raz kolejny doszło do starć pomiędzy policją a kibicami z Holandii, a zamieszki rozlały się na ulice w centrum Rzymu oraz drogi prowadzące na stadion.

ALBANIA

Podczas ligowego spotkania **Vllaznia Szkodra-FK Tirana** (11 września 2014) kontrowersyjne decyzje sędziego doprowadziły do kilkukrotnego przerwania meczu. Atmosferę jeszcze bardziej podgrzało pojawienie się na trybunach oddziałów policji. Wyrównujący gol strzelony przez gości pod koniec meczu doprowadził do wybuchu agresji po stronie kibiców gospodarzy, którzy zaatakowali nie tylko policję i kibiców gości, ale także ich zawodników i działaczy. Przywrócenie porządku na stadionie i w jego okolicach zabrało policji kilka godzin.

ANGLIA

Do najpoważniejszego incydentu podczas rozgrywek Premier League doszło w meczu **Crystal Palace-Swansea** (24 maja 2015), kiedy to bijatyka wybuchła na sektorze kibiców gości, którzy pobili się między sobą. Interweniowali stewardzi, którzy zaprowadzili porządek oraz ujęli najbardziej agresywnego kibica, który został przekazany policji.

Do dużo bardziej spektakularnego incydentu, choć mniej niebezpiecznego, doszło pod koniec ćwierćfinałowego meczu Pucharu Anglii, w której **Aston Villa** podejmowała **West Bromwich Albion** (7 marca 2015). W końcowych minutach spotkania kibice gospodarzy wtargnęli na murawę, uniemożliwiając dokończenie meczu. Chociaż nikt nie odniósł poważniejszych obrażeń, a porządek na murawie przywrócono w mniej niż pół godziny, doszło do przepychanek między kibicami i stewardami, a także to kilku incydentów z udziałem piłkarzy obu drużyn, którzy mieli paść ofiarą agresywnego zachowania ze strony fanów.

AUSTRIA

Niezwykłe nerwowa atmosfera towarzyszyła 311. derbom Wiednia rozegranym przez **Rapid** i **Austrię** (9 listopada 2014). Jeszcze przed meczem policja aresztowała kilkudziesięciu fanów Ferencvarosu Budapeszt zaprzyjaźnionych z kibicami Rapidu, którzy usiłowali dostać się na to spotkanie. Początkiem zamieszek na stadionie była raca sygnałowa, którą kibice Austrii wystrzelili w sektor zajmowany przez fanów Rapidu. Kibice obu drużyn dążyli do konfrontacji na trybunach, w czym usiłowała im przeszkodzić policja. W efekcie starcia przeniosły się poza stadion i trwały jeszcze dwie godziny po zakończeniu spotkania.

BOŚNIA I HERCEGOWINA

Napięta atmosfera derbów Sarajewa pomiędzy **Żelźnicarem** i **FK** (2 listopada 2014) doprowadziła do zamieszek na stadionie. Interwencja policji po potężnym pokazie pirotechnicznym ze strony kibiców gości przerodziła się w starcia, w wyniku których kilkudziesięciu uczestników zostało rannych i musiało być przetransportowanych do szpitali.

BUŁGARIA

Do licznych incydentów doszło podczas derbów Sofii rozegranych przez drużyny **CSKA** i **Lewskiego** (27 lipca 2014). Jeszcze przed meczem kibice przyjezdni próbowali zaatakować fanów gospodarzy, lecz ostatecznie ich akcja przerodziła się w starcia z interweniującą policją. Podczas meczu najbardziej zagorzali fani gospodarzy, w ramach protestu przeciw słabym wynikom drużyny w europejskich pucharach, przesiedli się ze swojego tradycyjnego sektora na miejsca położone znacznie bliżej sektora gości. Również dlatego podczas meczu doszło do serii incydentów z udziałem obu drużyn oraz pojedynczych starć z obecną na stadionie policją.

Po meczu ligowym **Litex Łowecz-Lewski Sofia** (24 sierpnia 2014) kibice gości jeszcze na stadionie starli się z policją. Zamieszki przeniosły się również poza stadion i znacznie opóźniły powrót fanów Lewskiego do Sofii.

CYPR

Podczas spotkania **AEL Limassol-APOEL Nikozja** (11 stycznia 2015) kibice gości najpierw wznieśli na swoim sektorze sporych rozmiarów ogień, po czym próbowali przedostać się na trybunę zajmowaną przez fanów gospodarzy. Doszło do starć z interweniującą policją, a na trybunach do końca meczu dochodziło do incydentów z użyciem pirotechniki.

Symboliczną „dogrywką” stał się mecz finałowy Pucharu Cypru, w którym obie drużyny ponownie zmierzyły się ze sobą (20 maja 2015) – po kolejnym golu, który w zasadzie zapewniał trofeum dla APOEL-u, kibice AEL zaczęli masowo wrzucać na murawę środki pirotechniczne, co doprowadziło do przerwania meczu na niemal godzinę. Sytuację jeszcze bardziej zaogniła interwencja oddziałów policji, które siłą usunęły kibiców AEL z zajmowanej przez nich trybuny. W trakcie tej operacji doszło do licznych starć, a mecz kontynuowano dopiero po opróżnieniu sektorów z kibiców z Limassol.

FINLANDIA

Podczas meczu fińskiej Veikkausliigi pomiędzy **Tampereen Ilves** i **HIFK** (14 maja 2015) kibice drużyny gości, których do Tampere wybrało się około 300, przeprowadzili dużych rozmiarów pokaz pirotechniczny. Gdy zabezpieczający mecz ochroniarze usiłowali wyłowić z tłumu kibiców odpowiedzialnych za odpalenie rac, zostali zaatakowani i pobici. Porządek na trybunie przywróciła interwencja oddziałów policji.

FRANCJA

Ze względu na duże zagrożenie dla bezpieczeństwa meczu Ligue 1 z udziałem **OGC Nice** oraz **SC Bastii** (18 października 2014) spotkanie rozegrane zostało bez udziału kibiców gości. Nie pozwoliło to jednak uniknąć incydentów – po zakończeniu meczu bramkarz zwycięskiej drużyny gości wznosił korsykańską flagę. Spowodowało to wściekłość miejscowych fanów, których około stu wtargnęło na murawę i zaatakowało piłkarzy. Interweniowały służby ochrony oraz policja.

Do poważnego incydentu doszło przed ligowym klasykiem **Olympique Marsylia-Paris Saint Germain** (5 kwietnia 2015), kiedy to kibice gospodarzy zaatakowali zmierzający na stadion autokar z piłkarzami z Paryża. Pojazd został obrzucony najróżniejszymi przedmiotami, w tym także piłeczkami golfowymi, którymi podziurawiono szybę okienną, czym na bezpośrednie niebezpieczeństwo narażono piłkarzy PSG.

Kilkanaście tysięcy kibiców **SC Bastii** przyjechało do Paryża na finałowy mecz Pucharu Ligi Francuskiej przeciwko **PSG** (11 kwietnia 2015) – przed rozpoczęciem spotkania na ulicach miasta doszło do poważnych starć kibiców obu drużyn między sobą oraz z policją.

Nietypowy incydent miał miejsce podczas ligowego spotkania **FC Nantes-PSG** (3 maja 2015), kiedy to grupa miejscowych kibiców drużyny z Paryża zajęła miejsca na sektorze gospodarzy położonym tuż obok sektora gości. Policja w obawie o ich bezpieczeństwa oraz mając na uwadze ryzyko zamieszek weszła na sektor i usiłowała siłą przenieść lokalnych fanów PSG do sektora gości. W trakcie całej operacji doszło do użycia siły przez obie strony, a ponad dwudziestu kibiców zostało aresztowanych.

Podczas ostatniego meczu sezonu pomiędzy **AS Saint-Etienne** oraz **EA Guingamp** (23 maja 2015) kibice wielokrotnie odpalali środki pirotechniczne, natomiast po zakończeniu spotkania fani gości wtargnęli na murawę. Mimo dosyć spektakularnego przebiegu spotkania poza boiskiem, nie odnotowano poważniejszych zajść.

GRECJA

Ligowe spotkanie **Skody Xanthi** i **Olympiakosu Pireus** (11 stycznia 2015) obfitowało w incydenty – fani gości wyrwali krzeselka i wzniecali ogień na sektorze gości. Interwencja straży pożarnej i policji spowodowała starcia z kibicami przyjezdnymi. Zapowiedzią bardzo trudnego sezonu dla bezpieczeństwa greckich rozgrywek były już wcześniejsze wydarzenia, po których czasowo zawieszano rozgrywki – śmierć kibica podczas starć przy okazji trzecioligowego meczu oraz ciężkie pobicie jednego z piłkarskich sędziów.

Jednak najpoważniejsze wydarzenia miały miejsce podczas derbowego spotkania **Panathinaikos Ateny-Olympiakos Pireus** (22 lutego 2015). Awantury zaczęły się jeszcze przed początkiem meczu, kiedy to kibice gospodarzy chcieli zaatakować piłkarzy i członków sztabu szkoleniowego gości podczas rozgrzewki. Działania te udaremniła policja, która starła się z kibicami Panathinaikosu – kilku funkcjonariuszy zostało rannych. Po zakończeniu

spotkania doszło do dalszych awantur z policją. W wyniku tych wydarzeń grecki rząd pojął decyzję o zawieszeniu rozgrywek. Po niespełna dwóch tygodniach zostały one warunkowo wznowione, jednak pierwsze mecze rozgrywano bez udziału publiczności.

Spokój na trybunach nie trwał długo – kolejne zamieszki miały miejsce podczas meczu rewanżowego ćwierćfinału Pucharu Grecji pomiędzy **AEK Ateny** i **Olympiakosem Pireus** (11 marca 2015). Ze względów bezpieczeństwa na meczu nie było kibiców gości, jednak mimo to doszło do bardzo poważnych incydentów. Gdy w 89 minucie Olympiakos strzelił bramkę na wagę awansu, wściekli fani gospodarzy wdarli się na murawę i próbowali zaatakować zawodników gości, którzy w pośpiechu opuścili boisko. Interweniowała policja, która siłą wyparła kibiców AEK z powrotem na trybuny. Mecz nie został dokończony.

HISZPANIA

Przed meczem **Atletico Madryt-Deportivo La Coruna** (30 listopada 2014) na ulicach Madrytu doszło do starcia bojówek obu klubów – „Frente Atletico” i „Riazor Blues”. W kluczowym momencie starcia na ulicy walczy ze sobą około 160 osób. W wyniku bijatyki jeden z kibiców został zabity, a kilkunastu odniosło rany. Wydarzenia te zostały zgodnie potępione przez władze obu klubów, a szeroko zakrojone działania podjęła hiszpańska policja, aresztując kilkadziesiąt osób.

IZRAEL

Podczas derbów Tel Awiwu rozgrywanych pomiędzy **Hapoelem** a **Makkabi** (3 listopada 2014) doszło do ataków na piłkarzy obydwu drużyn. Najpierw na murawę wtargnął kibic Hapoelu i zaatakował piłkarza Makkabi. W ramach rewanżu na boisko wskoczyło trzech kibiców Makkabi. Interweniowały służby ochrony wraz z policją, a sędzia zdecydował o przerwaniu meczu. Następnego dnia pod siedzibą sądu, gdzie miały zapaść wyroki w sprawie niektórych uczestników tych wydarzeń, doszło do bijatyki pomiędzy kibicami obydwu drużyn – policja aresztowała kilkunastu uczestników zamieszek.

MACEDONIA

W trakcie ligowego pojedynku **FK Pelister** i **Vardaru Skopje** (3 sierpnia 2014) ze względu na napiętą sytuację na trybunach oraz groźbę wybuchu zamieszek ze strony fanów Vardaru interweniowała policja, co tylko rozwścieczyło zwaśnionych kibiców. Doszło do bezpośredniej konfrontacji fizycznej pomiędzy kibicami gośćmi i siłami porządkowymi. W pewnym momencie jeden z policjantów wrzucił w tłum fanów granat hukowy, w wyniku eksplozji którego jednemu z kibiców Vardaru niemal urwało dłoń. Lekarzom udało się ją uratować, ale konieczna była amputacja dwóch palców.

NIEMCY

Podczas eskortowania kibiców gości na mecz Bundesligi pomiędzy **1.FC Koeln** oraz **Borussią Moenchengladbach** (21 września 2014) policja całkowicie utraciła kontrolę nad tłumem, co doprowadziło do zamieszek. Siły porządku publicznego przed ponad godzinę ganiały się z kibicami po okolicach stadionu, interweniowały oddziały policji konnej. Niemal 100 osób zostało aresztowanych.

Drugą kibicowską odstoną derbów Nadrenii był mecz tych samych drużyn w rundzie wiosennej Bundesligi (14 lutego 2015), podczas którego fani gości z Kolonii najpierw przerwali mecz środkami pirotechnicznymi, a potem wtargnęli na murawę, skąd przegoniła ich dopiero policja. W zgodnej opinii niemieckich ekspertów brakowało bardzo niewiele, aby doszło do pierwszej od dłuższego czasu bezpośredniej konfrontacji kibiców obu drużyn na murawie stadionu podczas meczu Bundesligi.

W pozasportowe wydarzenia obfitował również pojedynek ligowy **Borussii Dortmund** z **Eintrachtem Frankfurt** (25 kwietnia 2015) – przed meczem doszło do starć obu drużyn między sobą oraz interweniującą policją, która rozdzieliła walczące strony, aresztując 11 osób.

PORTUGALIA

Pododdziały portugalskiej policji wkroczyły na trybuny kibiców gospodarzy podczas dosyć spokojnego do tego momentu meczu ligowego **Vitoria Guimaraes-FC Porto** (14 września 2014), co spowodowało wybuch agresji oraz starcia kibiców w siłami porządkowymi. Policja użyła broni gładkolufowej, w wyniku czego kilku fanów trafiło do szpitala.

ROSJA

Do poważnych zamieszek z udziałem kibiców obu drużyn oraz milicji doszło przy okazji ligowego meczu **Arsenału Tuła** z **Torpedo Moskwa** (5 kwietnia 2015), w wyniku którego kilka osób zostało rannych. Całe zajście zostało sprowokowane przez kibiców gości, którzy zdemontowali ogrodzenie oddzielające ich od boiska i pozostałych sektorów oraz próbowali zaatakować fanów gospodarzy, między innymi poprzez rzucanie w nich ciężkimi metalowymi barierkami.

Bardzo gorąca atmosfera towarzyszyła również derbom Moskwy, w których **Spartak** zmierzył się z **CSKA** (17 maja 2015). Podczas meczu doszło do wielu incydentów z udziałem pirotechniki, masowo palone były zdobyte wcześniej barwy drużyny przeciwnej. Kibice obu drużyn starli się ze sobą na trybunach, interweniowała milicja.

Awanturą kibiców gospodarzy z milicją skończył się ostatni mecz sezonu **Zenit Sankt Petersburg-FK Ufa** (17 maja 2015), po którym kibice gości chcieli świętować wspólnie z drużyną zdobycie tytułu mistrza Rosji. Oddziały milicji próbowały uniemożliwić fanom inwazję na murawę, co doprowadziło do starć między obiema stronami.

RUMUNIA

Zwaśnieni kibice **Petrolulu Ploesti** i **Steauy Bukareszt** podczas meczu ligowego między tymi drużynami (21 września 2014) najpierw wzajemnie obrzucali się racami, a potem usiłowali doprowadzić do bezpośredniego starcia, czemu zapobiegła zdecydowana siłowa interwencja policji.

SERBIA

„Wieczne derby” Belgradu pomiędzy **Crveną Zvezdą** i **Partizanem** to jeden z najgorętszych meczów ligowych w Europie, któremu zazwyczaj towarzyszą intensywne incydenty pozaboiskowe. Nie inaczej było podczas 148. ligowego pojedynku pomiędzy tymi drużynami (25 kwietnia 2015) – starcia kibiców Partizana z policją rozpoczęły się jeszcze przed pierwszym gwizdkiem, przez co mecz zaczął się z 45-minutowym opóźnieniem. Tyle bowiem czasu zajęło policji oczyszczenie z kibiców północnej trybuny stadionu, z którego siły porządkowe zostały wcześniej wyparte przez agresywnych fanów. Policja wkroczyła na teren trybuny fanatyków z grupy „Delije” po raz pierwszy od pamiętnej zadymy w 2006 roku, podczas której o mało nie został zlinczowany oficer policji działający w kibicowskim środowisku pod przykrywką. Kibice broniąc trybuny przed siłami policji użyli między innymi granatów hukowych. W wyniku zamieszek rannych zostało 35 funkcjonariuszy, a ponad czterdziestu zadymiarzy trafiło do aresztu.

SZWAJCARIA

Mimo że przyjezdni kibice **FC Sankt Gallen** nie weszli na ligowy mecz przeciwko **FC Aarau** (18 października 2014) ze względu na protest przeciwko wysokim cenom biletów, nie zapobiegło to poważnym incydentom. Fani drużyny gości zamiast na stadion udali się do centrum miasta, gdzie wszczęli burdy i zaczęli demolować pub. Interweniująca policja użyła gazu łzawiącego oraz gumowych kul, a starcia na ulicach trwały do późnych godzin nocnych.

Przy okazji ligowego pojedynku między **FC Basel** i **FC Zurich** (12 kwietnia 2015) kilkakrotnie doszło do przerwania meczu w wyniku wrzucania na murawę środków pirotechnicznych. Po zakończeniu spotkania kibice gospodarzy usiłowali wydostać się ze swojego sektora i zaatakować fanów drużyny przyjezdnej. Usiłowala temu zapobiec policja, dzięki czemu przez stadion przetoczyła się fala starć funkcjonariuszy i ochroniarzy z agresywnymi fanami Basel. Do licznych incydentów doszło także podczas podróży powrotnej kibiców z Zurychu.

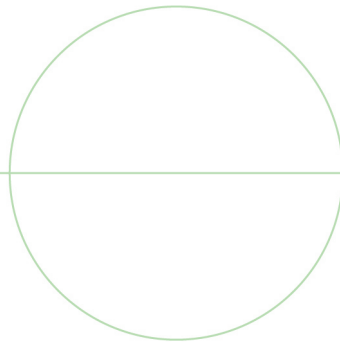
TURCJA

Po meczu tureckiej Super Ligi rozegranym przez drużyny **Rizesporu** oraz **Fenerbahce Stambuł** (4 kwietnia 2015) drużyna gości autokarem wracała na lotnisko. W trakcie podróży autokar został ostrzelany z broni palnej ostrą amunicją, w wyniku czego ciężko ranny został kierowca. Sprawa stała się przedmiotem poważnego dochodzenia ze strony regionalnych władz, a sam incydent został surowo potępiony przez władze piłkarskie.

WŁOCHY

Do poważnych incydentów doszło przy okazji derbowego meczu **Torino-Juventus** (26 kwietnia 2015). Najpierw jadący na stadion autobus drużyny gości został zaatakowany przez kilkudziesięciu kibiców Torino, którzy obrzucili go kamieniami. Następnie już podczas meczu kibice Juve wrzucili w środek sektora zajmowanego przez fanów Torino ładunek pirotechniczny, którego wybuch poważnie ranił 8 kibiców i spowodował konieczność ich hospitalizacji.

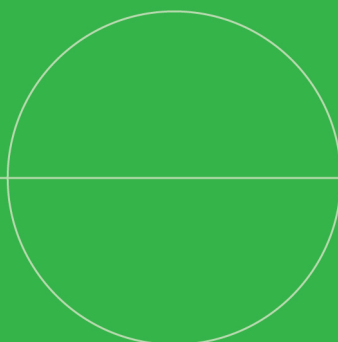
Równie gorący przebieg miały derby Rzymu pomiędzy **Lazio** i **AS Roma** (25 maja 2015), których stawką było zapewnienie sobie awansu do rozgrywek Ligi Mistrzów w kolejnym sezonie. Po przegranym meczu kibice gospodarzy wychodząc ze stadionu wszczęli zamieszki, obrzucając ochroniarzy i policję butelkami i kamieniami. Policja w odpowiedzi użyła gazu łzawiącego, a pojedyncze starcia miały jeszcze później miejsce na ulicach miasta.

Fundacja Centrum Badań nad Futbolem
ul. Kiełpińska 4 m. 18, 01-707 Warszawa

KRS: 0000439401
REGON: 146377869
NIP: 118-208-83-42

www.cbnf.pl
kontakt@cbnf.pl

Dr Seweryn Dmowski, Prezes Fundacji Centrum Badań nad Futbolem i autor niniejszego opracowania, jest pracownikiem naukowym Uniwersytetu Warszawskiego, specjalistą w zakresie społeczno-politycznych i kulturowych aspektów współczesnej piłki nożnej. Od 2013 roku pełni funkcję doradcy Zarządu Ekstraklasy SA ds. bezpieczeństwa.

Fundacja Centrum Badań nad Futbolem jest pozarządową organizacją typu non-profit, której celem jest prowadzenie działalności naukowej, oświatowej i kulturalnej, szczególnie w zakresie prowadzenia badań naukowych na temat piłki nożnej oraz promocji i upowszechniania ich wyników.

W 2012 roku Fundacja współorganizowała największą w Europie Środkowo-Wschodniej międzynarodową konferencję naukową poświęconą piłce nożnej „Football. Politics of the Global Game”, która odbyła się na Uniwersytecie Warszawskim. Przedstawiciele Fundacji brali również udział w procedurze audytu bezpieczeństwa stadionu Legii Warszawa, który odbył się wiosną 2014 r. Na zaproszenie Fundacji w lipcu 2014 r. w Warszawie przebywał prof. Clifford Stott, czołowy brytyjski specjalista w dziedzinie bezpieczeństwa futbolu.